

KELEMENNÉ RÁCZ TÍMEA BESZÁMOLÓJA A KOKAS KLÁRA EMLÉKNAPRÓL*

Kokas Klára ([Csip-csup blog](#))

Az emléknapot Kokas Klára születésének 90. évfordulója alkalmából a Kokas Klára Agape Zene-Életöröm Alapítvány és a Kokas Klára Szakmai Kollégium szervezte 2019. április 27-én. Helyszín a Budapesti Vakok Iskolája volt (Nádor terem). Kokaspedagógusként a lányommal vettünk részt a rendezvényen a délelőtti folyamán. Közös énekléssel kezdődött a megemlékezés. Amíg gyülekeztünk Klári néniről készült képeket láthattunk. A megnyitó után az egykori gyermek tanítványok visszaemlékezéseit hallhattuk. A múltidéző beszélgetést Osskó Judit építész, televíziós szerkesztő-rendező vezette.

Örömmel hallgattam a hiteles emlékezők élményeinek, pillanatképeinek felidézését. Megállapították, hogy az ő személyisége nem pótolható, de a módszertana átörökíthető. Ebben sincs szentírás vagy követendő norma. Valaki a kereteket tartja fontosnak, a módszertant, valaki inkább egyes részeket használ a szakmai munkája során pl.: érintés, névéneklés, másképp énekel a dalt stb. Tetszik nekem ebben a lehetőségek szabad kiaknázásának sokszínűsége és egyedisége.

Milyen volt Klári néni? Milyen volt a foglalkozás?

- *Annyi szeretet, annyi erő!*
- *Természetesség – Az életünknek egy szerves eleme, apróságokra emlékszem.*
- *Előítélet-mentességgel fordult mindenkihez, nem ítélezett, nyílt szívvel fordult mindenki egymásnak.*
- *Feltétel nélküli elfogadás – magabiztosságot adott nekem.*
- *Felszabadította Klári néni a gyerekek lelkét, arra volt kíváncsi, hogy mit tudunk, nem arra, hogy mit nem.*
- *Mindenki magának táncolt szabadon, mégis úgy éreztük, hogy Klári néni figyel bennünket (kb.40 fő).*
- *Derű, pozitív gondolkodás.*
- *Csillogó szemű volt, derűs.*
- *Szabadság, természetesség jellemezte.*
- *Lágy szigorral tudta a fegyelmet biztosítani.*
- *Erő, nyitottság, a másik felé fordulás.*
- *Szuggesztivitás: Foglalkozás előtt a gyerekek tomboltak. Klári leült, körbenézett, (szuggesztív lét), sugárzott a végtelen nyugalom. Lecsendesedtek a gyerekek.*
- *A zene olyan meghatározó az életemben, hogy a lelkemig hatol.*
- *Szigorú volt. Keretek között legyünk szabadok. Fontosak a keretek.*
- *Szigorúság=elvárás (hangos szó nélkül)*
- *Nekem a gyerekekhez való viszony a fontos, nem a külső keretek.*
- *Élmények: karácsonyok, életvezetési tanácsadás, gyertyafény, meghittség, szülők bevonása a táncba: „Nagymadár voltam, aki a kismadárt etette.” – ez volt a táncunk!*
- *Szénnel való rajz: Költöző madarakat rajzoltam, a repülő madarak egyensúlyban voltak, egységben a zenével.*
- *Én erre is képes vagyok! – Ez nagyszerű érzés volt!*
- *Mi voltunk a nádak a „Nádi tündér” körül, szeretetet éreztem.*
- *Szemünk táncolt, nem kell a tánchoz nagy mozgás.*
- *Csend – Szent zene*

Lehet-e intézményesíteni a tudását?

- *A módszertant lehet tanulmányozni.*
- *A személyiségét nem lehet utánozni, utánozhatatlan.*
- *A szakmai munkámba beépültek a zenei elemek pl.: névéneklés, másképpen énekelem a dalt.*

- *A fogékony pedagógusok tovább tudják vinni ezt a pedagógiát.*

Hogyan legyen az ember önmaga?

- *Érvényesítse a saját érdekeit!*
- *Ami neki fontos volt, akkor nem hezitált, nem finomkodott, tette a dolgát!*
- *Öntörvényűség: volt olyan pedagógus, aki ezzel nem tudott azonosulni.*

Ö n t ö r v é n y ű s é g. Valaki ezt mondta Klári nénire és ez nem negatív tulajdonság, hanem sziklaszilárd bizonyosság, hogy amiben hitt, abból nem engedett. Kitartott tűzön-vízen át, és aki ismeri az életrajzát, tudja, hogy mennyit kellett küzdenie, hogy elfogadják ezt a szemléletet, ezt a pedagógiai irányt. Pedig tettével folyamatosan bizonyított. Ez fájdalom volt, mégis tudott gyümölcsöző lenni, nem vonult vissza csigaházába, nem tűnt el a fény, a csillogás a szeméből 81 éves koráig. És fénye ma is árad azokra, akik nyitottak és vevők az élet befogadására, nem kell ehhez Kokaspedagógusnak sem lenni.

/Személyes kitérő az öntörvényűségemről

Eddig csak negatív jelzőként akasztották rám. Hogy nem tudok eléggé alkalmazkodni, más úgy mondta nem vagyok elég alázatos. Kezdem már szégyellni, hogy milyen kirekesztett lettem furcsának titulált személyiségem miatt. Mert kitartó vagyok és állhatatos és hiszek abban, hogy amit képviselek, az jó. De mivel a környezetemben és a körülvevő világban nem mindenki tudja ezt elfogadni, folyton hibát keresnek. – De hát az iskolarendszerünk is ilyen! Ebbe szocializálódunk! Nem hibáztatok emiatt senkit. – Keresni kezdem magamban a hibát és könnyű elbizonytalanodni ebben a tökéletesnek mutakozó világban. Elhatároztam, hogy szeretném ezentúl felvállalni öntörvényűségemet és ezáltal vállalni önmagamamat./

Beszéltek a foglalkozások során megélt szigorúságról is. Szabadság, felszabadultság volt jelen mindenkiben, de keretek között. Nem kellett hangos szó, a jelenlétében hordozta ezt az elvárást. Klári néni a foglalkozásain egy közösen szőtt világot teremtett, melyben elég volt önmagát adni a jelenlevőknek. Ez a feltétlen szeretet olyan magabiztosságot nyújtott a tanítványoknak, mely elkíséri őket továbbra is a mindennapi életükben. Ez lehetne minden pedagógusnak a küldetése: elfogadás – feltétlen szeretet – öntörvényűség a szó nemes értelmében.

Faragó Kamilla – egykori tanítvány – megpillantotta a nézőtérén a „Náditündért”, aki kerekesszékekhez van kötve kiskorától kezdve. Felidézte, hogy

a zenemozgás foglalkozásokon nádként vették őt körbe. Kamilla is felidézte lelkében az élményt és visszahozott a jelenbe érzéseket, melyek felidéződtek benne. Ez nagyon mélyről tört fel és intim élménynyomokat tartalmazott. Nehezen tudta megfogalmazni, szavakba formálni érzéseit, azt mondta, hogy amikor a tanítványokat hallgatta, érezte ezt a különleges szép érzést. Elárulta, hogy ő elrejtőzni szeretett a közös mozgásban és felidézte azt az emléket, amikor tyúkanyónak képzelte magát. Micsoda bátorság kellett ehhez, micsoda erő, micsoda gyermekség a felnőtt létben! Lehulltak az álarcok, a felszínességnek jelei és a közömbösség álcái eltűntek. Különbözőségünkben egyé váltunk és együtt voltunk mindannyian ebben a jó érzésben, ami Klári néni fizikai jelenlétén kívül is megtörtént.

A megemlékezésen rövid ideig tartózkodtam, s közben azon gondolkodtam, hogy nekem mit üzent ez az ünnepi alkalom. A jelenlevő tanítványok hitelességét már említettem, most a sokszínűsége szeretnék kitérni. Klári néni munkássága során arra világított rá, hogy merjük őszintén felvállalni magunkat. Önmagunkat, a saját egyedi és megismételhetetlen valónkat. Őszintén, a jelenben.

Ezt a felismerést megtapasztaltam a megemlékezők között is. Ezt az érzést magamba szívtam a levegőből. Az emlékezés nem volt szomorú, melankolikus, a múlt keveredett a jelenrel. Mert a tanítványok felidéztek a múltban megélt pillanatokot, de kivetítették a jelenre. Ez nem volt szerintem tudatos, mégis valahogy természetes volt. Ezért éreztem méltónak, meghatónak és felemelőnek az itt megélt pillanatokot.

Én is pedagógusként dolgozom és hiszek abban, hogy a személyiséggel tudom a rám bízottakat a legjobban nevelni – növelni. Klári néni munkássága és megismételhetetlen személyisége nekem azt üzeni, hogy akkor leszek minél jobb pedagógus („tanító”), ha önmagam nyitom meg mások felé. A bennem levő kincsek feltárása segít, hat a környezetemben levőkre és segíti őket is ezen a felfedező úton, mi tele van rózsákkal, mely szép, illatos, varázslatos, de ugyanakkor tövises is. A „gyógyító” zene szeretete segíti a sebek gyógyulását és a virágszirmok kibontakozását is. Illata árad a levegőben. Mindenkinek megvan a csodaszép virága, amit nem szabad hervadni hagyni. Öntözni, gyomlálni, tápanyaggal kínálni folyamatosan kell és a fényben hagyni. Nekem szombat délelőtt fényt hozott az életembe, sugarát szerettem volna megosztani az olvasókkal is.

Szerintem nem kell tovább keresni az értelmét, üzenetét a pedagógiának, hanem élni kell minden pillanatát ebben az elfogadó, befogadó, szeretetteljes együttlétben.

*Kelemenné Rácz Tímea óvodavezető
Nagyszentjános